

Vlaams
Parlement

vergadering **C90**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 21 januari 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman tot Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het Renovatiepact – 629 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde tot Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het Renovatiepact – 744 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne tot Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de energie-intensieve bedrijven in Vlaanderen – 778 (2014-2015)	9
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy tot Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het optreden tegen de praktijken van deur-aan-deurverkopers van de energieleveranciers – 787 (2014-2015)	15

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman tot Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het Renovatiepact – 629 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde tot Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het Renovatiepact – 744 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat over het Renovatiepact. Het woonpatrimonium in Vlaanderen is sterk verouderd. In het regeerakkoord en de beleidsnota kunnen we lezen dat het deze legislatuur de bedoeling is om zwaar in te zetten op renovatie en het stimuleren tot renovatie.

Minister, half december 2014 ondertekende u, samen met een dertigtal organisaties, een Renovatiepact. Bedoeling is enerzijds de renovatiegraad van het Vlaams woonpatrimonium te verhogen en anderzijds de energiezuinigheid ervan te verbeteren. Op de website kunnen we nalezen wat de doelstellingen van het pact zijn. Dit pact zal positieve gevolgen hebben voor het milieu maar ook voor de werkgelegenheid in de bouwsector. In het kader van het Renovatiepact zal een actieplan uitgewerkt worden om de vooropgestelde doelstellingen te halen.

Minister, kunt u een stand van zaken geven over de zes thematische werkgroepen die zijn opgericht? Welke opdracht hebben zij gehad? Kunt u toelichten welke actoren betrokken zijn bij dit Renovatiepact? Op welke manier wilt u het concrete actieplan inzake het Renovatiepact opmaken? Wat is de timing? Welke doelstellingen wenst u te bereiken en op welke termijn?

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Mevrouw Manuela Van Werde (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, eind december werd het startschot gegeven voor de ontwikkeling van een Renovatiepact door de ondertekening van een engagementsverklaring met een dertigtal organisaties uit de bouwsector. Ook andere organisaties uit het middenveld, bijvoorbeeld de Gezinsbond en de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW), zijn betrokken bij de uitwerking van een concreet actieplan. De bedoeling is om in de eerste helft van dit jaar actief en constructief concrete maatregelen uit te werken in zes specifieke werkgroepen.

Minister, vanuit uw bevoegdheid als minister van Energie hebt u deze partners kunnen overtuigen van het feit dat een grondige verbetering van de energieprestatie van het Vlaamse woningenbestand noodzakelijk is. Ik vraag mij alleen af of u hierbij niet vergeten bent om de belangrijke expertise van de eigen Vlaamse administraties mee te nemen in dit verhaal. Ik stel immers vast dat het agentschap Wonen of Onroerend Erfgoed niet betrokken is. Ook de VMSW of het Departement Ruimte Vlaanderen worden niet gehoord.

De minister-president, tevens bevoegd voor het onroerend erfgoed, heeft in zijn beleidsnota expliciet aangegeven dat ook het beleidsveld Onroerend Erfgoed zo veel mogelijk wil tegemoetkomen aan de energieprestatie-eisen. Met middelen uit het Vlaams Klimaatfonds worden gespecialiseerde energieconsulenten voor

onroerend erfgoed opgeleid. Momenteel loopt ook een onderzoek naar 'Energiezuinige maatregelen voor monumenten met woonfunctie'. In de vorige legislatuur werd reeds een rondetafel georganiseerd in september 2011 rond het thema 'Technologische innovatie in de onroerenderfgoedzorg', waar onder meer erfgoed en de klimaatuitdaging uitvoerig besproken werd. Het agentschap Onroerend Erfgoed stelde daarop een handleiding met praktische informatie samen, die online terug te vinden is. Ook in het beleidsdomein Wonen gebeurt op vandaag al heel wat om het bestaand sociaal woningpatrimonium te optimaliseren. Vanuit het Vlaams Klimaatfonds worden ook hier middelen vrijgemaakt, die worden aangewend voor subsidies inzake grondige energetische renovatie.

Minister, waarom zijn het agentschap Wonen, het Departement Ruimte Vlaanderen en het agentschap Onroerend Erfgoed niet betrokken bij de uitwerking van het Renovatiepact? Op welke manier zult u de expertise, ervaringen en informatie die door verschillende Vlaamse administraties is opgebouwd, meenemen bij de opmaak van het Renovatiepact en integreren in de communicatie? Op welke manier wilt u met het Renovatiepact bijdragen tot en specifieke aandacht besteden aan het energievriendelijker maken van onroerend erfgoed en woonpatrimonium?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Voorzitter, minister, collega's, we kunnen alleen maar voorstander zijn van het Renovatiepact en de doelstellingen die daarin worden gestipuleerd. Ik heb daarbij twee vragen.

Minister, kunnen nieuwe partners, die mogelijk vergeten zijn of die interesse tonen, nog aansluiten? Ik heb de indruk dat het snel is moeten gaan en dat men door die snelheid weliswaar voor het jaareinde is kunnen landen, maar dat er organisaties vergeten zijn.

Er is een werkgroep Financiering, wat de hoeksteen zal zijn van het hele gebeuren. Hoe kunt u dergelijk ambitieus plan realiseren met het beperkte budget dat in de begroting is ingeschreven?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, dames en heren, het Vlaamse regeerakkoord 2014-2019 stelt expliciet dat de Vlaamse Regering een topprioriteit zal maken van de grondige renovatie van het Vlaamse gebouwenbestand. Een grondige en snelle verbetering van de energieprestatie van het Vlaamse woningenbestand is nodig om het energieverbruik door de huishoudens substantieel te verminderen, met alle positieve gevolgen voor ons leefmilieu, de bescherming van de koopkracht van de gezinnen, de woonkwaliteit, de bevoorradingszekerheid en de strijd tegen de energiearmoede van dien.

In mijn beleidsnota heb ik aangekondigd dat in overleg met de bouwsector op korte termijn de definitie van een bijna-energieneutrale (BEN) bestaande woning zal worden vastgelegd. Daaraan zullen dan eventueel ondersteuningsmaatregelen, verplichtingen en kwaliteitsnormen kunnen worden gekoppeld. Ik wil in overleg met stakeholders en experts tegen halfweg 2015 een coherent actieplan uitwerken dat leidt tot een sterke verhoging van de renovatiegraad van ons Vlaams woningpatrimonium. Hiertoe, zoals aangekondigd in mijn beleidsnota, wil ik snel overgaan tot de opmaak van een Renovatiepact.

Op 16 december 2014 hebben een dertigtal stakeholderorganisaties een engagementsverklaring ondertekend om mee te werken aan de uitwerking van het Renovatiepact. De ondertekenende organisaties engageren zich tot een actieve en constructieve medewerking aan verschillende werkgroepen waarvan

de werkzaamheden tegen eind juni 2015 moeten leiden tot een concreet actieplan voor een Renovatiepact. De komende weken zullen zes werkgroepen worden opgestart. Ik heb ervoor gekozen om de werkzaamheden zo kort mogelijk te houden. We streven naar eind juni, zes maanden dus. Op die manier zorgen we ervoor dat we nog voldoende tijd hebben om maatregelen uit te rollen tijdens deze legislatuur. Het plan moet een aantal concrete maatregelen bevatten die de renovatie van gebouwen opnieuw moeten stimuleren.

Ik ga dieper in op de zes werkgroepen.

Een werkgroep zal de BEN-definitie voor een bestaande woning uitwerken. Het doel is het energieprestatieniveau vast te leggen dat op termijn door alle woningen moet worden gerealiseerd. De BEN-definitie moet ambitieus, maar tegelijkertijd ook haalbaar en realistisch zijn.

Een tweede werkgroep zal goede actievoorbeelden lokaal, in Brussel, Wallonië en andere landen, inventariseren. Er zijn heel wat initiatieven waaruit we kunnen leren.

Een derde werkgroep zal de contouren van het geïntegreerd beleidskader voor een Renovatiepact vastleggen. Ik ga hier straks dieper op in, want dit beantwoordt grote delen van de vragen.

Een vierde werkgroep zal acties uitwerken op vlak van financiële ondersteuning, zoals premies en de financiering, zoals de energieleningen waarover we het vorige week al hebben gehad. Tussen haakjes, we evolueren daar trouwens goed in het wegwerken van de blinde vlekken. Er zijn er ondertussen acht minder ten opzichte van vorige week. Bij de financiering hoort ook een businesscase om renovatieleningen van kredietinstellingen te versterken, de ESCO's (Energy Service Company) en derdepartijfinanciering. Er is terecht een vraag gesteld over de budgettaire massa. Er staat momenteel heel veel geld op spaarboekjes met lage rendementen. Investeren in energie-efficiëntie geeft vaak een hoger rendement dan het spaargeld op een spaarboekje. We moeten nagaan welke oplossingen er mogelijk zijn om geld te vinden om de woonkwaliteit en het woningpatrimonium te verbeteren. We moeten komen tot grondige energetische renovaties. Zoals ik meermaals heb benadrukt, is derdepartijfinanciering heel belangrijk. De rentevoeten staan historisch laag. Er is dus meer ruimte om dat spaargeld te activeren. Dit zal een grote impact hebben.

De vijfde werkgroep zal voorstellen uitwerken voor maatschappelijk aanvaardbare verplichtingen, bijvoorbeeld opwaardering van het energieprestatiecertificaat met maatwerkadvies, een afwegingskader om de renovatiegeschiktheid van een woning te bepalen, minimale kwaliteitseisen, onderhoudsplicht voor verwarmingsinstallaties enzovoort.

Ten slotte zal een laatste werkgroep een marketingplan uitwerken voor positieve communicatie over de doelstellingen en de implementatie van het Renovatiepact. Het is ook een kwestie van dit kenbaar te maken, zoals bij de energieleningen. Er zijn meer aanvragen dan vroeger op het federale niveau, maar we communiceren meer. We moeten niet alleen regels en maatregelen vastleggen, maar ze ook kenbaar maken. Er zijn de klassieke folders en advertenties, maar er zijn ook andere wegen, zeker als de bankensector hierin wordt betrokken. Ik denk ook aan de lokale entiteiten omdat ze mensen vaak op ideeën kunnen brengen waar ze zelf nog niet aan gedacht hadden.

Het is correct dat heel wat beleidsvelden linken hebben met deze maatschappelijke uitdaging, denken we maar aan woonkwaliteitsbeleid, innovatiebeleid, ruimtelijke ordening en erfgoed. Daarom hebben wij een bijzondere werkgroep in het leven geroepen om deze transversale thema's te kunnen behandelen. De ondertekening

was met de externe partners, maar we hebben uiteraard intern heel wat overleg binnen de Vlaamse administraties. Wonen is duidelijk betrokken.

Bij Onroerend Erfgoed zit het anders: omdat die problematiek zo specifiek is, vatten we het niet onmiddellijk in het Renovatiepact. Ik zeg niet dat we het niet gaan doen, maar de oplossingen om meer energieneutraliteit te bereiken zijn vaak erg afwijkend. Dit Renovatiepact gaat heel breed voor het bestaande patrimonium, waarbij heel wat woningen dateren van voor de eerste oliecrisis. Energie-efficiëntie was toen een heel relatief begrip. We willen vooral heel breed gaan dus, en nadien gaan we kijken hoe we de problematiek van het onroerend erfgoed aanpakken.

Wij werken op twee sporen. Om de bereidwilligheid tot deelname aan het Renovatiepact te bevragen, heb ik dus een startmoment met ondertekening van een engagementsverklaring laten organiseren. Wij hadden gehoopt op minstens tien deelnemende organisaties, een beetje gedroomd van twintig, het zijn er uiteindelijk dertig geworden. En nog altijd vragen mensen of ze in tweede instantie kunnen deelnemen, als expert. We staan daarvoor open, want we werken graag met de sectororganisaties, omdat ze het terrein en de problematiek goed kennen.

Ik ben zeer tevreden over het engagement van de verschillende sectoren. Het gaat om de meest betrokken organisaties binnen het middenveld van de bouwsector, maar ook armoedeorganisaties en de Gezinsbond. Als we eenmaal beleidsmatige besluiten hebben, is het zeker interessant dat zij hun netwerk kunnen gebruiken, op een apolitieke manier, om kenbaar te maken welke regels, methodes, regelgeving en premies bestaan. Het gaat er gewoon om dat de boodschap wordt verspreid.

Wat de betrokken administraties betreft, zijn er al verschillende bilaterale contacten geweest, onder andere via het kabinet Wonen. Het is niet de bedoeling, zoals gezegd, om het agentschap Onroerend Erfgoed te betrekken. Het is de bedoeling om de bouwsector te activeren via bijkomende stimulansen voor woningbouw. Onroerend erfgoed en beschermde gebouwen zijn niet de primaire doelgroep, omwille van de specificiteit. Deze groep van gebouwen verdient onze aandacht, en ik wil eraan werken, maar ik wil het buiten dit pact houden, dat een grote doelgroep heeft.

We willen komen tot een breed gedragen Renovatiepact, door een beroep te doen op alle aanwezige expertise, vooral ook in een strak tijds kader. Het Vlaams Energieagentschap staat in voor de praktische organisatie van de werkgroepen en de inhoudelijke voorbereiding. Andere beleidsvelden, zoals Wonen-Vlaanderen en de sociale huisvestingssector, zullen experten afvaardigen naar de werkgroepen. Wij werken bottom-up, de voorstellen zullen dus uit de verschillende sectororganisaties en de administraties komen. Uiteraard geven wij de grote krijtlijnen weer. Maar we merken, ook in de gesprekken met die organisaties, dat zij heel goed weten wat er op het terrein leeft. Vaak weten ze ook wat de drempels zijn voor iemand om een huis of een dak te renoveren, of ramen te vervangen. Vaak zijn er psychologische drempels van belang.

Binnenkort vindt er een interessante studiedag van de SERV plaats, op 26 januari 2015. Het gaat over gedragseconomie. Soms zijn er onbewuste remmen om te renoveren. Er zijn goede premies en een energielening, en toch doen mensen het niet. Mensen hebben misschien niet graag werkmensen in huis. Er spelen soms andere zaken in hun hoofd dan wij denken. Engeland staat daar al verder in. Op 26 januari komen mensen van daar een zeer interessant Brits onderzoek toelichten. Ik volg het ook met bijzonder veel aandacht. In Groot-Brittannië is bijvoorbeeld op een bepaald moment gezegd dat in premies voor dakisolatie ook

het opruimen van de zolder inbegrepen was. Dat bleek een grote drempel. Die psychologische effecten kunnen zeer bepalend zijn om tot actie over te gaan.

De vergaderdata en inhoud van de werkgroepen zijn gepubliceerd op de website van het Vlaams Energieagentschap. Iedereen kan de stand van zaken van de werkgroepen volgen. Op deze website zullen ook al de documenten die werden voorbereid, verslagen en interessante documentatie, kunnen worden teruggevonden. Ik raad ook alle commissieleden aan om die website in het oog te houden. Wij werken in extreme transparantie. Het einddoel is van belang.

Er is een strak tijds kader, zodat we deze legislatuur niet enkel het plan kunnen schrijven, maar ook nog kijken wat we nodig hebben om te implementeren. U vraagt terecht naar de budgettaire impact. Ik kijk heel sterk naar de derdepartijfinanciering. Maar ik zal moeten zien in welke mate dat lukt. Anders hebben we misschien ook de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV), via waarborgen. Die puzzel zijn we aan het leggen.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Zoals gezegd zal veel afhangen van het budget. In verband met de werkgroep financiering staan op de website de dertig externe partners opgesomd. Ik vind de bankensector daarbij niet terug. Worden zij ook betrokken?

We horen toch ook dikwijls dat de meeste banken weinig of geen aandacht schenken aan de terugverdientijd van energiebesparende investeringen ten gevolge van de EPB-regelgeving, maar dat ze uitsluitend rekening houden met het totale investeringsbedrag van het bouwproject.

Op dit moment hebben maar twee banken officieel het label van de Vlaamse overheid voor het verstrekken van energiezuinige leningen. Het is dus misschien wel interessant om daarover het gesprek aan te gaan met de koepel van de banksector.

In het najaar van 2014 hebt u aangekaart dat er op twee jaar tijd 20.000 premies minder werden aangevraagd voor dakisolatie. Gelet op het tijds pad 2020, waarbij elke huurwoning dakisolatie moet hebben, acht u het nodig dat de druk wordt opgevoerd en dat de mensen nog meer worden aangemoedigd om dakisolatie te plaatsen. Aangezien de premie al tien jaar hetzelfde bedraagt, hebt u aangekondigd dat u de premie zou hervormen, om de mensen zo nog meer aan te sporen. Minister, krijgt die werkgroep Financiering ook de opdracht om alle energieprijzen onder de loep te nemen en te hervormen, of staat dat los daarvan?

Minister, u zegt dat we extreem transparant zijn. Dat is uiteraard zeer goed. Alle verslagen en dergelijke over waar de werkgroepen staan rond dat Renovatiepact komen op de site. Voorzitter, misschien is het interessant om de zes voorzitters van de zes thematische werkgroepen uit te nodigen in de commissie, om te horen welk werk er al is verzet. U kunt dan ongetwijfeld rekenen op onze inbreng. Wie weet kunnen wij ook nog een goede insteek geven of een aantal voorbeelden en dingen aankaarten die verder kunnen worden onderzocht. Onze fractie wil zeker haar schouder zetten onder het Renovatiepact.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Mevrouw Manuela Van Werde (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat het Renovatiepact breed wordt gedragen en dat u bij organisaties en andere beleidsdomeinen zult kijken voor expertise.

Meer dan 11.000 monumenten, of liever gebouwen, zijn beschermd. De helft daarvan heeft toch ook een woonfunctie. Ik denk dat daar toch expertise te vinden is die bruikbaar is voor heel speciale gevallen.

Verder denk ik dat het breed gedragen Renovatiepact heel positieve gevolgen zal hebben voor het klimaat, het milieu en de bouwsector.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Ik wil even ondersteunen wat de minister net zei, namelijk dat elementen van gedragspsychologie of consumentengedrag heel belangrijk zijn om het gedrag te veranderen inzake woningrenovatie in functie van energie-efficiëntie.

Ik was deze week op een studiemoment, een zeer interessante lunchmeeting, van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO). Daarbij werden ook elementen in die richting gesuggereerd. In de meeste grote bedrijven en consortia zijn tientallen mensen bezig met het onderzoeken van het gedrag van de consumenten. Maar als het gaat over energierenovatie zijn we vooral bezig met premies. Op zich is dat natuurlijk goed, maar er spelen dus veel meer dingen een rol waarom mensen bepaalde dingen wel of niet doen. Als je het puur rationeel bekijkt, is er geen enkele reden waarom mensen hun dak niet zouden isoleren. Maar in de feiten zien we dat nog heel veel mensen, één op vijf, dat niet doen. Ik wil het dus zeker ondersteunen.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Ik heb gezegd dat ik de problematiek van de beschermde gebouwen wil aanpakken. Ik wil het even plaatsen. Er zijn 2,3 miljoen woningen, 3 miljoen gebouwen en 5000 à 6000 beschermde gebouwen met een woonfunctie. We proberen eerst de grote massa aan te pakken om nadien ook zeker naar het andere te kijken. Want u hebt gelijk: ook die gebouwen moeten we aanpakken. En daar kun je vaak nog een heel grote vooruitgang boeken. Doordat het om beschermde gebouwen gaat, zijn ze namelijk gemiddeld ouder en is de energie-efficiëntie eerder beperkt. Er kan daarin dus zeker nog grote vooruitgang worden geboekt. Ik wilde toch even de dimensie meegeven.

Ik heb er geen enkel probleem mee om de voorzitters van de werkgroepen uit te nodigen in de commissie. Ik heb zelfs een voorstel. Er zijn twee tussentijdse evaluaties gepland. De eerste vindt eind maart plaats. Misschien is het nuttig om het net na die eerste evaluatie te plannen, dan kunnen de werkgroepen al wat resultaten voorstellen. Ik geef dat gewoon mee. Uiteraard is het aan de commissie om het tijdstip te bepalen.

De dakisolatiepremie die zo fel gedaald zijn, zitten ook vervat in die financiële werkgroep. Het is belangrijk te weten dat Febelfin daarbij betrokken is. Ze maakt deel uit van de werkgroep Financiering. Via haar proberen we het kanaal te hebben van de banken. Dat vonden we van groot belang. Aarzel niet om input en tips door te geven, door middel van een parlementaire vraag of langs een andere weg. We staan heel erg open voor alle mogelijke zaken die ons kunnen helpen, zeker als het gaat over gedragsverandering. Ik weet dat Luc Peeters van het Vlaams Energieagentschap er ook was, maar ik heb nog geen feedback gekregen. Ik ga hem zeker vragen welke psychologische drempels er allemaal waren om werk te maken van energiebesparing.

Ik geloof echt dat we daar de komende jaren meer op moeten werken. Ik merk dat elke keer als ik in contact kom met mensen die bepaalde maatregelen nemen, of het nu bedrijven of gezinnen zijn. Bij elk gesprek komen er totaal

andere argumenten aan bod, die vaak minstens even belangrijk zijn als de zaken waar ik aan dacht.

Vorige week heb ik een bezoek gebracht aan Siemens. Zij controleren het energieverbruik van bedrijven, en bijvoorbeeld ook van het Vlaams Parlement. Alleen monitoren blijkt vaak al een verlaging van 15 procent op te leveren, zonder dat er één maatregel wordt genomen. Men weet dat het verbruik in kaart wordt gebracht en constant wordt opgevolgd, met een zesmaandelijke evaluatie. Daardoor is men zich er veel meer van bewust, en doet men bijvoorbeeld het licht uit als men een zaal niet gebruikt, dus eigenlijk zonder dat er echt maatregelen worden genomen. Dat is dan puur tussen de oren, het gedrag dat aangepast wordt. Er is dus zeer veel onontgonnen gebied op het vlak van gedragswijzigingen en wat de triggers zijn om tot een gedragswijziging te komen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne tot Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de energie-intensieve bedrijven in Vlaanderen – 778 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag handelt over de energiebeleidsovereenkomsten tussen de Vlaamse overheid en de energie-intensieve bedrijven in Vlaanderen. Het is intussen een verhaal met een zekere geschiedenis. In 2002 werden de benchmarkconvenanten voor het eerst geïnstalleerd voor de zeer energie-intensieve bedrijven. Iets later werd ook de auditconvenant opgestart om de net iets minder energie-intensieve bedrijven te vatten. Daarbij engageerden de deelnemende bedrijven zich ertoe om bepaalde doelstellingen op het vlak van energie-efficiëntie te realiseren. In ruil kunnen ze een beroep doen op fiscale en andere tegemoetkomingen vanwege de overheid: verlaagde accijnzen, verminderde bijdrage voor elektriciteit en gas, en op Vlaams niveau bijvoorbeeld de ecologiepremie en het verhaal van de indirecte 'carbon leakage'.

De energiebeleidsovereenkomsten liepen eind 2014 af. De opvolging was georganiseerd. Er is een onderhandeling geweest met de betrokken bedrijven en sectoren, om een nieuwe generatie energiebeleidsovereenkomsten te laten opstarten vanaf 1 januari. Dat werd ook duidelijk zo vermeld in het regeerakkoord, waarin nogmaals bevestigd werd dat het instrument van de energiebeleidsovereenkomsten uitgevoerd zou worden, om op die manier "samen met de sectoren naar hefboomen te zoeken om innovatie en minder rendabele energie-efficiëntieprojecten te ontwikkelen."

Ook in uw beleidsnota, minister, hebt u duidelijk aangegeven dat u verder wilt met de energiebeleidsovereenkomsten. Ze werden definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 4 april 2014 en zouden in werking treden op 1 januari 2015, aansluitend op het aflopen van de benchmark- en de auditconvenanten. De nieuwe energiebeleidsovereenkomsten lopen tot 31 december 2020, dus over de gehele looptijd van de nieuwe legislatuur. De bedoeling was uiteraard om zoveel mogelijk bedrijven ervan te overtuigen om in te stappen in het nieuwe convenant, om zo jaarlijks een energie-efficiëntieverbetering te hebben van 1 procent.

Het potentiële struikelblok, zo gaf u tijdens de bespreking van de beleidsnota aan, was de aanmeldingsprocedure bij de Europese Commissie met betrekking tot de staatssteunregelgeving. Er zouden vanuit Europa een aantal opmerkingen geformuleerd zijn. U zei dat er in overleg met de federale overheid eventueel alternatieve tegenprestaties zouden worden onderzocht.

We zijn ondertussen 2015. De nieuwe energiebeleidsovereenkomsten zijn in werking getreden. Kunt u ons een stand van zaken geven? Hoeveel bedrijven zijn er intussen toegetreden tot de nieuwe overeenkomsten? Wat zijn de toetredingstargets per jaar? Wat is de stand van zaken in verband met de staatssteunaanvraag voor verminderde accijnzen? Is er al een officieel antwoord van de Europese Commissie op de ingediende notificatie?

Ik verwees al naar de alternatieve tegenprestaties, voor het geval er zich problemen zouden voordoen bij de aanmeldingsprocedure. Kunt u meer concreet aangeven welke die alternatieven voor u zijn? Wat zijn de timing en het budget daarvoor? Is daarover al overlegd met de sector? Zo ja, wat zijn de reacties?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Minister, er is in het regeerakkoord ook sprake van het sectoraal benaderen van bedrijven met een verbruik van minder dan 0,1 petajoule. Is er op dat punt al zicht op de visie en de termijn?

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, niet enkel de financiële tegemoetkoming door middel van accijnsvrijstellingen zou een struikelblok kunnen zijn. Er is ook nogal wat onduidelijkheid over de vraag of deze maatregel wel voldoende op maat van de bedrijven en hun verbruik gesneden is. Mijn vraag sluit dus enigszins aan bij die van de heer Gryffroy. Is er bij de omzetting van zowel de benchmark- als de auditconvenant naar de energiebeleidsovereenkomsten voldoende modulering mogelijk voor de kleine bedrijven?

Vooral in het kmo-segment blijkt immers dat alles wat een beetje groter is dan een echt klein bedrijf, onder criteria en voorwaarden valt die veeleer van toepassing zijn op echte grootverbruikers. We merken dat er daar een gat is. Als we bedenken dat 70 procent van onze economie draait op de middelgrote en de kleine ondernemingen, dan lijkt het me toch aanbevelingswaardig te bekijken of ook deze kleinere en middelgrote bedrijven op een voldoende vlotte manier kunnen toetreden tot een energiebeleidsovereenkomst (EBO) die op hun maat is geschreven.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, geachte leden, de nieuwe energiebeleidsovereenkomsten met de energie-intensieve bedrijven zijn in werking getreden, zoals voorzien, op 1 januari 2015. 317 energie-intensieve bedrijven uit de beoogde doelgroep zijn ondertussen toegetreden. Dat is reeds 85 procent van het aantal bedrijven dat was toegetreden tot de vorige vrijwillige overeenkomsten, het benchmarking- en auditconvenant. De toegetreden vestigingen hebben nu vier maanden de tijd om een energiedeskundige aan te stellen, en vervolgens negen maanden om hun energieplan voor aanvaarding in te dienen bij het Verificatiebureau. In 2015 zullen de toegetreden vestigingen focussen op het aanstellen van een energiedeskundige, het laten uitvoeren van een energieaudit en het opstellen van een energieplan. Er gelden in de EBO's geen toetredings-targets per jaar. De energie-intensieve vestigingen van ondernemingen treden toe voor de gehele looptijd van de EBO's, zijnde de periode 2015-2020.

Gezien het hoge toetredingspercentage vandaag kan worden gesteld dat de energie-efficiëntiedoelstellingen zullen worden gehaald. Concrete cijfers over de te verwachten energie-efficiëntieverbetering zullen echter pas gekend zijn na de aanvaarding en verwerking van alle energieplannen door het Verificatiebureau, in de loop van 2016. Rapportage hierover wordt verwacht in het jaarverslag van de Commissie EBO over het jaar 2016.

Volgens mijn informatie werd de staatssteunaanvraag op 22 december 2014 eenzijdig en zonder overleg met de gewesten door het kabinet van de federale minister van Financiën ingetrokken bij het Directoraat-Generaal (DG) Concurrentie van de Europese Commissie. Ik ben hiervan door mijn administratie op de hoogte gebracht tijdens de eerste week van januari, en heb toen een brief met een aantal vragen naar mijn federale collega gestuurd. Wat was de motivering om de staatssteunaanvraag in te trekken? Welke argumenten gaf het DG Concurrentie om te stellen dat een positief antwoord met betrekking tot de staatssteunaanvraag totaal onmogelijk was? Wat zal worden ondernomen om alsnog alternatieven uit te werken? Dat was dus eigenlijk een vraag om uitleg, een vraag wat we nu eigenlijk kunnen doen na wat er is gebeurd.

We hebben maanden interfederaal samengewerkt met betrekking tot dit project. Ik vond het dus wel vreemd dat er nu een eenzijdige actie was. Ik meen dus dat we dat moeten ophelderen. We moeten bekijken op welke manier we daar samen uit geraken. Het DG Concurrentie stelde ook een reeks vragen. Op 31 oktober 2014 werden de gecoördineerde antwoorden – gecoördineerd tussen de federale, Vlaamse en Waalse instanties en met de industrie – bezorgd aan de Europese Commissie. De laatste stap was dat die antwoorden aan ons zouden worden overgemaakt, maar nogmaals, dat helder ik nu op, in samenwerking met minister Van Overtveldt, om op die manier exact te weten welke de mogelijke oplossingen kunnen zijn.

De staatssteunaanvraag betreft de belangrijkste tegenprestatie van de energiebeleidsovereenkomsten in de vorm van een accijnsvrijstelling of -verlaging uit hoofde van artikel 17 van richtlijn 2003/96/EG van de Raad. Bij het wegvallen van die tegenprestatie zou de hieruit volgende accijnstariefstijging moeten worden gecompenseerd via een alternatieve tegenprestatie die evenwaardig is aan de vroegere verminderde tarieven qua accijnzen op energieproducten waardoor de tegenprestatie uit de EBO's voor de toetredende bedrijven wordt gegarandeerd. Die compensatie zou als volgt kunnen worden aangepakt. Er zou een gedeeltelijke compensatie kunnen zijn van de stijging door het accijnstarief voor aardgas voor de EBO-bedrijven te laten dalen naar het geharmoniseerde Europese minimumniveau. Daardoor wordt ongeveer de helft van de accijnsverhoging gecompenseerd. Er zou ook een verhoogd degressief tarief op de federale bijdrage op aardgas voor de EBO-bedrijven kunnen zijn, zodat ook het resterende deel van de accijnsverhoging wordt gecompenseerd. Ik heb die alternatieven ook beschreven, en zal die dan ook bespreken met mijn federale collega. Bovendien kan dit eventueel ook nog worden besproken in het Overlegcomité, maar ik wil vooral in eerste instantie toch een aantal zaken ophelderen. We moeten immers natuurlijk ook altijd bekijken of er een budgettaire impact is, wat de timing is. We zullen dat dus toch wel goed moeten verduidelijken, maar we komen daar wel uit, meen ik. Op zijn minst moeten we weten wat we nu moeten doen.

We zijn nog niet gestart met de mini-EBO. Dat staat in onze planning, maar we kunnen natuurlijk ook niet alles tegelijkertijd opstarten, want dan beginnen we aan alles en doen we uiteindelijk niets. Dat is dus niet voor de eerste maanden, maar we zouden daar ten laatste volgend jaar zeker echt wel aan willen beginnen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik moet zeggen dat ik u bewonder. U blijft hier zeer kalm bij. Hiermee wordt immers uiteindelijk wel het volledige beleid van de Vlaamse overheid met betrekking tot energiebesparing bij de energie-intensieve industrie doorkruist, door, zoals u zelf zei, een eenzijdige actie van één federale minister, zonder enig overleg. Ministers zijn al voor minder uit hun vel gesprongen. U blijft zeer kalm, wat u siert.

Minister Annemie Turtelboom: Dat is ook een van de vele dossiers voor een federale collega die pas op een departement zit.

We moeten dit uitklaren. Ik ontwaar daar geen slechte intenties. Als iemand minister wordt, krijgt hij soms massa's dossiers voor zich. Veel wordt ook door de administratie voorbereid.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, het zou pas echt erg zijn mochten hier slechte intenties achter zitten. Daar verdenk ik minister Van Overtveldt zeker niet van. De gevolgen zijn echter zeer groot. Volgens u treedt 85 procent van de betrokken vestigingen toe. We gaan er dan ook van uit dat we onze doelstellingen kunnen halen.

De bedrijven zullen echter niet in het kader van dit convenant bijkomend in energiebesparingen investeren indien de tegenprestatie van de overheid er niet is. Ten gevolge van het wegvallen van de aanmeldingsprocedure is die tegenprestatie er niet. De consequenties voor ons energiebeleid, onze economie en de tewerkstelling zijn dan ook potentieel vrij groot.

Dit gebeurt allemaal zonder overleg. U hebt verwezen naar 22 december 2014. Toen was minister Van Overtveldt echter al een drietal maanden aan de slag. Het is niet onlogisch dat zoiets gebeurt wanneer een minister nog maar drie dagen aan de slag is. Na drie maanden verwacht ik echter van een minister dat hij weet welke dossiers op zijn tafel belanden en hoe hij hiermee het best kan omgaan. Ik hoop dan ook dat u snel met minister Van Overtveldt rond de tafel zult kunnen zitten. Ik weet niet of hiervoor al een datum is vastgelegd. *(Opmerkingen van minister Annemie Turtelboom)*

Minister Annemie Turtelboom: De Vlaamse overheid en de federale overheid moeten nog over een aantal dossiers overleg plegen. Normaal gezien, zou dat vorige week zijn gebeurd. Wegens een aantal dringende vergaderingen is dat overleg echter uitgesteld. Het zal eerstdaags gebeuren.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik veronderstel dat u dan ook met minister Van Overtveldt over het alternatief zult overleggen. Ik vind dat we hier niet lichtzinnig mee kunnen omspringen. De energie-intensieve industrie is zeer belangrijk voor de Vlaamse economie. Elke Vlaamse minister en elke Vlaamse Regering hebben in het verleden inspanningen geleverd. De energiebeleidsovereenkomsten zijn min of meer het paradepaardje van ons energiebesparingsbeleid.

Volgens mij moet 60 tot 70 procent van de doelstelling die Vlaanderen in toepassing van de richtlijn betreffende energie-efficiëntie moet halen, via dit instrument worden gerealiseerd. Met het premiebeleid en het Renovatiepact zullen we slechts een klein gedeelte van de doelstelling halen. De bulk van de doelstelling moet met behulp van dit instrument worden gehaald. Als de tegenprestaties van de overheid er niet zijn en de bedrijven afhaken, zitten we met een levensgroot probleem.

Ik hoop dat we er zo snel mogelijk in zullen slagen het overleg met de federale overheid weer op de rails te krijgen. We moeten een nieuwe procedure bij de Europese Commissie aanhangig maken. Ik weet niet of dit procedureel mogelijk is. De eenzijdige notificatie is ingetrokken. Kunnen we in verband met deze maatregel opnieuw naar de Europese Commissie en naar het bevoegde directoraat-generaal trekken om de aanmelding te doen? Ik hoop dat dit kan. Het is heel belangrijk dat we deze industrie in Vlaanderen houden. Dit is hier een belangrijk instrument voor.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Mijnheer Bothuyne, ik heb het moeilijk met wat u net hebt verklaard. Het gaat hier niet om zwartepieten of om politieke spelletjes. Ik wil het over mijn eigen ervaringen hebben. Met het bedrijf dat ik heb verkocht, heb ik destijds ongeveer zestig benchmarks in toepassing van dit convenant uitgevoerd. Telkens is een energieplan opgesteld.

Er werken in elk dergelijk bedrijf eigenlijk twee types personeelsleden. De aankoopdienst kijkt naar de centen. Een accijnsvermindering is voor hen mooi meegenomen. Indien de accijnsvermindering er in 2003 niet was geweest, waren die bedrijven echter ook toegetreden. Misschien had 5 tot 10 procent dit niet gedaan. Dat zijn dan de bedrijven die het echt voor de accijnsvermindering hebben gedaan. Soms, zo heb ik me letterlijk laten vertellen, rekenden ze in die bedrijven uit hoeveel de accijnsvermindering was en gebruikten ze dat budget niet om te investeren, maar om de consultants te betalen. Na de toetreding volgt immers een accijnsvermindering.

Binnen de andere afdeling van het bedrijf gaat het er veel meer om dat er effectief iets moet gebeuren. De beslissingen worden immers buiten het bedrijf genomen. Ik zal geen namen noemen. De hoofdzetels vertellen elke vestiging dat ze jaarlijks bepaalde besparingen moeten zoeken.

De benchmarks in verband met dit convenant bestaan al jaren. Er zijn met betrekking tot de benchmark en het auditconvenant al twee rondes geweest. We zien duidelijk dat de bedrijven geleidelijk zijn geëvolueerd. Ze zoeken niet noodzakelijk een accijnsvermindering. Ze zijn bezig met het eigen energiebeleid. De ogen zijn in die bedrijven opengegaan. Er is immers een enorm potentieel op het vlak van energie-efficiëntie.

Minister, ik vind het spijtig dat dit is ingetrokken. Uw antwoord is duidelijk. Voor de bedrijven is dit echter niet het hoofddoel of de essentie. De bedrijven zullen geen euro uitgeven omdat ze een euro krijgen. Ze investeren omdat ze een hogere boodschap in hun visie hebben. Ze willen in hun marketingcampagnes kunnen stellen dat ze dit voor het milieu en voor de mensen doen. Ze willen hun eigen kosten laten dalen.

Het probleem is dat dit jaarlijks moet worden geëvalueerd. De bedrijven moeten beslissen wat ze al dan niet zullen doen met de maatregelen die net niet voldeden. De nieuwe energieprijzen moeten worden ingevuld. Een aantal maatregelen die vorig jaar of twee jaar geleden een interessante internal rate of return (IRR) opleverden, hebben met de momenteel lage elektriciteitsprijzen nu een slechte IRR. De vraag is dan wat met dat type van projecten moet gebeuren.

We mogen niet stellen dat de bedrijven enkel toetreden omwille van de accijnsvermindering en dat de situatie met betrekking tot de energie-efficiëntie nu volledig is losgeslagen. Daar is het de bedrijven werkelijk niet om te doen. Het gaat effectief om mensen die ondersteuning zoeken om iets aan de energie-efficiëntie te kunnen doen. Ik vind me hierin op. Ik heb zestig benchmarks uitgevoerd. Ik ken de mentaliteit in de bedrijven.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mijnheer Gryffroy, u hoeft zich niet te excuseren. Wat er is gebeurd, is natuurlijk verrassend. Wat mij betreft, volstaat het antwoord van de minister. We moeten rustig afwachten wat het overleg zal opleveren alvorens hier grote verklaringen af te leggen.

Daarnaast moet het de ambitie zijn om een energiebesparingsbeleid op te zetten dat niet afhangt van cadeaus die worden uitgedeeld. Je brengt net een dynamiek in de energiemarkt op gang die ervoor zorgt dat investeringen spontaan en rendabel zijn. We weten allemaal dat de grote uitdagingen in energiepolitiek en energiebeleid momenteel de zeer lage en vooral fluctuerende elektriciteitsprijs is, waardoor een aantal vooropgestelde investeringen plots niet meer 'in the money' zijn.

Mijn partij en ikzelf zijn zeer bezorgd en hebben een scherp oog voor de belangen van de grootverbruikers die in Vlaanderen een groot deel van het industrieel weefsel uitmaken. Voor u grote woorden lanceert, mijnheer Bothuyne, moet u eens kijken wat uw eigen minister nog gauw voor de verkiezingen heeft opgezet met de vergoeding van de indirecte emissiekosten. De intensieve industrie wordt daarmee niet op droog zaad gezet. Dat verhaal zal nog een staartje krijgen, en daar zijn ook nog wel wat 'windfall profits' weg te werken.

We zoeken beter sereen, in alle openheid en transparantie met de verschillende partijen in de verschillende regio's en het federale niveau, naar hoe we onze energie-intensieve industrie, bij uitbreiding liefst de hele industrie en het bedrijfsleven, kunnen organiseren zodat ze energiezuinig en zo energieneutraal mogelijk zijn. Dat is goed voor de economie, voor het milieu en zelfs voor de mensen.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Eerst moeten we nagaan wat de feiten zijn van het directoraat-generaal. De federale overheid had wel een reden om op basis van informatie uit Europa ... Laat ons dat vrij snel uitklaren, daar ben ik het mee eens. We mogen dit niet laten aanmodderen. Normaal gezien was er vorige week al een overleg. We zullen dat dus heel snel uitklaren. Laat ons dan kijken of er alternatieve pistes mogelijk zijn en hoe die eruit zien, wat de timing en de budgettaire impact is.

Mijnheer Bothuyne, u zegt dat ik vrij kalm blijf. Dat klopt omdat je maar echt verontwaardigd of opgedraaid kunt zijn als je daar een reden voor hebt. Ik constateer nu een aantal zaken, maar ik wil ze eerst in de feiten uitklaren. We willen allemaal hetzelfde doel nastreven. Daarom moeten we nagaan hoe we dat kunnen doen. Maar natuurlijk kijkt Europa mee over de schouder.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Er is nog niets gebeurd. Ik stel vast dat een federaal minister vrij eenzijdig en zonder overleg dit initiatief, dat altijd gecoördineerd is verlopen, torpedeert. Uiteraard ben ik ervan overtuigd dat elk energie-intensief bedrijf in Vlaanderen, klein en groot, zich bewust is van zijn energieverbruik en probeert zo energiezuinig mogelijk te werken. Die intrinsieke motivatie is er inderdaad. Ik ken veel bedrijven en mensen die bezig zijn met die projecten.

Maar dit gaat ook over competitiviteit. Zowel de N-VA als Open Vld draagt dit hoog in het vaandel. Dit gaat over tientallen miljoenen euro's bijkomende kosten die bij de energie-intensieve industrie worden gelegd. De headquarters buiten

België zullen vaststellen dat de kosten in Vlaanderen met zoveel miljoen euro zijn toegenomen in hun bedrijven. Daarvoor zullen ze een compensatie vragen binnen hun bedrijf. Dit kan jobs kosten en laat dat nu net een van de belangrijkste redenen zijn waarom wij allemaal in de politiek zitten: om jobs te beschermen en te creëren, om ondernemingen te ondersteunen. Dit is een heel belangrijk instrument, zowel voor energiebesparing als voor competitiviteit, waar niet lichtzinnig mee mag worden omgegaan. Ik kijk uit naar de resultaten van het overleg en hoop dat dat snel zal plaatsvinden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy tot Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het optreden tegen de praktijken van deur-aan-deurverkopers van de energieleveranciers – 787 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Mijn vraag om uitleg komt er naar aanleiding van een persbericht over een dame die net weduwe was geworden en een verkoper over de vloer kreeg met de vraag om haar handtekening te zetten omdat het energiecontract op haar naam moest worden gezet. Achteraf bleek het om een verkoopsovereenkomst te gaan voor een concurrent.

Volgens de ombudsman energie waren er in 2014 ongeveer 200 klachten, een verdubbeling ten opzichte van 2013. Hij pleit zelf voor een totaalverbod op dergelijke praktijken. Doordat ik deze vraag om uitleg stel is ze publiek, en ik krijg nogal wat e-mails, onder andere een nota van Samenlevingsopbouw Antwerpen, die een analyse heeft gemaakt van alle soorten klachten.

Vaak gaat het over verkopers die zich uitgeven voor een andere leverancier en geen legitimatiebewijs bij zich hebben. Soms komen ze met een voorwendsel bij mensen binnen, zogezegd om meterstanden op te nemen. Soms laten ze mensen iets ondertekenen, terwijl die mensen niet doorhebben waarvoor dat is. Blijkbaar zijn er nogal wat praktijken die niet koosjer zijn en dat komt vooral voor bij de zwaksten in onze maatschappij.

Minister, ik wou graag weten hoe u staat tegenover een mogelijk verbod. Ik weet uiteraard dat dit een federale bevoegdheid is. Het is de bevoegdheid van Kris Peeters om eventueel een verbod of sancties op te leggen. Maar misschien is het nuttig om de communicatie van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) of van het Vlaams Energieagentschap (VEA) nog meer laagdrempelig te maken zodat de burger nog beter kan worden geïnformeerd. U hebt ongetwijfeld ook de discussie gevolgd over voordeelonline waar de klassieke spelers op de markt niet gelukkig mee waren. Er is ook de V-test die we misschien nog meer laagdrempelig moeten maken zodat er nog een betere sensibilisering is en we een echt verbod – in een vrije markt is het moeilijk te spreken over een verbod – kunnen vermijden.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Minister, het thema belangt ook onze fractie heel erg aan. Het zijn vooral de zwakkeren in de samenleving wier rechten op dat moment worden geschonden. Ik weet ook dat het federale materie is, maar het zou goed zijn dat u met uw federale collega rond de tafel zou gaan zitten om afspraken te maken.

Ik vraag me wel af of afspraken maken, genoeg is. Er is een federaal akkoord gemaakt waarin ook een gedragscode is opgenomen rond deur-aan-deurverkoop. Die stipuleert heel duidelijk een aantal gedragsregels. Als die gedragsregels allemaal worden nageleefd, dan kan er moeilijk iemand tegen die deur-aan-deurverkoop zijn, maar het probleem is dat ze heel moeilijk te controleren zijn. In de feiten blijkt dat heel wat van die deur-aan-deurverkopers de regels met de voeten treden. Minister, mijn vraag is om goede afspraken te maken en als afspraken niet werken, om te pleiten voor een verbod.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

De heer Rob Beenders (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, het gaat inderdaad om een federale bevoegdheid. Toch zou het niet slecht zijn om een Vlaams standpunt te bepalen en samen aan tafel te gaan zitten, maar misschien is dat al gebeurd.

We vernamen in de media dat er toch wel heel wat malafide verkopers zijn. De ombudsman heeft daarover nu gecommuniceerd, maar het is al een tijdje geweten. Heel wat OCMW's en gemeentebesturen krijgen regelmatig klachten over malafide deur-aan-deurverkopers. Volgens mij is het wel goed om te spreken over een verbod, maar de materie is wel heel complex.

Ik zou er wel voor pleiten dat Vlaanderen een effectief verbod vraagt en om de vrije markt op andere manieren te laten spelen en mensen te overtuigen aan prijsvergelijkingen te doen. Een deur-aan-deurverkoop is niet van deze tijd. Minister, ik hoop dat u ook tegen deze deur-aan-deurverkoop bent.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, ik zou me ook willen aansluiten bij de vraagsteller. De meesten onder ons zullen de mail van Samenlevingsopbouw wel hebben gekregen. Als het kabinet de bundel niet heeft gekregen, zal ik hem doorsturen.

Het is interessant en frappant om die verhalen te lezen. Er zullen ongetwijfeld ook wel correcte en goede verkopers zijn, maar uit de verhalen blijkt toch dat ze zich echt wel richten op de meest kwetsbaren onder ons, met alle gevolgen van dien.

Daarnet is aan bod gekomen dat er een overleg komt met minister Van Overtveldt. De problematiek kan toch wel een agendapunt zijn, in overleg met de minister bevoegd voor de consumentenzaken, Kris Peeters.

De heer Gryffroy zei dat iedereen zijn prijzen kan vergelijken met de V-test op de computer. Ik denk dat we ons moeten richten op de meest kwetsbaren en dat we er niet automatisch van uit mogen gaan dat deze doelgroep thuis over een computer beschikt. Daarom wil ik nog eens duidelijk maken dat heel wat woonwinkels en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden rond wonen, die zeer laagdrempelig zijn, de taak hebben om energiecontracten met elkaar te vergelijken als mensen thuis geen pc hebben.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Mensen kunnen langs verschillende kanalen prijsvergelijkingen maken. Deur-aan-deurverkoop brengt een risico met zich mee. Het debat moet dus wel eens worden gevoerd, maar dat vraagt veel tijd.

Wat kunnen we dus nu doen? Sensibilisering is belangrijk: vraag altijd een legitimatiebewijs als iemand aan je deur komt. Als lokale overheden signalen krijgen, moeten ze er accuraat op reageren, wat de meeste ook wel doen. Wie zijn die mensen? Is het bedrijf in orde? Zijn de verkopers in orde? Lokale

overheden kunnen hun burgers zeggen dat ze legitimaties moeten vragen en hun zeggen waar ze moeten op letten. Dat is iets wat we op korte termijn kunnen doen.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Ik heb ook kennis genomen van de praktijken die in de media worden aangehaald en die terecht bij u op heel wat verontwaardiging stuiten. Het is al gezegd dat het ook te maken heeft met consumentenbescherming en dat deur-aan-deurverkoop federale bevoegdheid is.

Ik zal zeker contact opnemen met vice-eersteminister Peeters, die bevoegd is voor consumentenbescherming om na te gaan wat er kan gebeuren. Ik zal dit in naam van de commissie en mezelf signaleren, wat het dossier belangrijker kan maken. De federale overheid neemt het erg ter harte wanneer er mistoestanden worden gesignaleerd omtrent deur-aan-deurverkopen en wanneer mensen misbruik maken van de kwetsbaarheid van anderen. Er is naar de VREG verwezen. Als er klachten zijn, zal de VREG die doorsturen naar de bevoegde instanties zoals de Algemene Directie Economische Inspectie en de federale Ombudsdienst voor Energie. Dit is echt een bevoegdheid van een ander beleidsniveau. Door dit te melden aan minister Peeters kunnen we dit hoger op de agenda zetten. We vinden hier allemaal dat dit niet kan en dat we dat signaal moeten geven.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Het klopt dat dit een federale bevoegdheid is, maar kunnen we op Vlaams niveau niets doen op het vlak van informatie en sensibilisering? Dit moet niet veel geld en tijd kosten. Er kan misschien iets worden doorgestuurd naar de lokale besturen, OCMW's, intercommunales en woonhuisvestingsdiensten om te verspreiden. Op die manier krijg je sensibilisering. Als iemand met slechte bedoelingen dan aan de deur komt, zal misschien bij de bewoner een belletje gaan rinkelen. Dat was de ondertoon van mijn vraag. Dit is inderdaad een federale bevoegdheid en zij kunnen gedragscodes verstrengen en sancties nemen, maar sensibilisering en informatie behoren tot onze bevoegdheid, en misschien kunnen we daar meer doen.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Ik zal dat bespreken met VREG en VEA, maar het moet wel worden afgestemd met het federale niveau. We mogen geen verschillend signaal geven dat verwarring scheidt. We moeten afspreken hoe we hier samen gecoördineerd op reageren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.